

Завод за јавно здравље “Тимок”

Сремска 13, 19000 Зајечар

e-mail: timok@zavodzajecar.rs; www.zavodzajecar.rs

жиро рачун 840-250667-71; матични број 07147929; шифра делатности 8690; ПИБ 101327330
центра: +38119422477, +38119422543; факс: +38119442236; рачуноводство: +38119425659;

**АНАЛИЗА РАДА СТАЦИОНАРНИХ ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА И
КОРИШЋЕЊЕ БОЛНИЧКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ
2023. ГОДИНЕ НА ПРОСТОРУ
ОКРУГА ЗАЈЕЧАР
И
КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА ЗА ПЕРИОД ОД 2019. ДО 2023. ГОДИНЕ**

ИЗРАДИО:

**ОДЕЉЕЊЕ ЗА АНАЛИЗУ, ПЛАНИРАЊЕ,
ОРГАНИЗАЦИЈУ ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ
И ИНФОРМАТИКЕ СА БИОСТАТИСТИКОМ У ЗДРАВСТВУ
ЗЈЗ “ТИМОК” ЗАЈЕЧАР**

ЗАЈЕЧАР, 2024. године

УВОД

Здравствена заштита, као вид организоване и свеукупне делатности на очувању и унапређењу здравља грађана, спречавању, сузбијању и раном откривању болести, повреда и других поремећаја здравља и благовременом и ефикасном лечењу и рехабилитацији, саставни је део укупне социјалне заштите, битан елемент социјалне политике и животног стандарда, односно, здравље становништва је основна и најзначајнија људска потреба. Здравствена заштита се развијала упоредо са порастом друштвеног стандарда, са развојем културе и образовања, са напретком медицине као науке и развојем здравствене службе и здравствене политике. Стога је неопходно пратити функционисање система здравствене заштите, како би се у наредном периоду ускладио са друштвеним развојем и препознатим потребама становништва за здравственом заштитом, а као основа за дефинисање циљева реформе система здравствене заштите.

Функционисање система здравствене заштите и испуњавања критеријума препознатих у Закону о здравственој заштити и другим законским и подзаконским актима, пре свега зависи од многих фактора здравствене политике, социјално-економских услова, друштвеног уређења, као и сличних системских фактора, али и у зависности од постојеће инфраструктуре, кадра, опреме и сл. У време озбиљне економске и социјалне кризе и спровођења реформе у систему здравствене заштите веома сложена проблематика у области стационарне здравствене заштите, са аспекта рационалнијег и ефикаснијег рада, захтева оцену односно евалуацију ове делатности у циљу боље искоришћености и смањења трошкова.

Опште је позната чињеница да је болничка здравствена заштита најскупљи вид здравствене заштите и сматра се најодговорнијим фактором незадрживог раста трошкова у здравственој делатности, па истовремено, и местом највећих могућих уштеда из разлога што су у стационару концентрисани високо специјализовани кадрови, најскупља опрема и значајни просторни капацитети.

Недостатак информација о болничком морбидитету отежава нам да сачинимо квалитетан план болничке здравствене заштите у циљу задовољења стално растућих потреба за хоспитализацијом као и спровођење реформе у болничкој здравственој заштити. Сходно могућностима и потребама алтернативног облика задовољавања тих потреба и рационализације величине и мреже постојећих капацитета створили би се услови за значајне уштеде финансијских средстава.

Секунадарну здравствену заштиту становништву округа Зајечар обезбеђују следеће здравствене установе из Уредбе о плану мреже здравствених установа ("Сл. гласник РС", бр 5/2020, 11/2020, 52/2020, 88/2020, 62/2021, 69/2021, 74/2021, 95/2021, 43/2023, 58/2023, 87/2023 и 103/2023):

1. Општа болница Зајечар
2. Општа болница Књажевац
3. Специјална болница „Гамзиград“ Зајечар.

Од 2019.године, Уредбом о плану мреже здравствених установа ("Сл. гласник РС", бр 5/2020, 11/2020, 52/2020, 88/2020, 62/2021, 69/2021, 74/2021, 95/2021, 43/2023, 58/2023, 87/2023 и 103/2023), секундарну здравствену заштиту обезбеђују:

1. Општа болница Зајечар – Здравственог центра Зајечар
2. Општа болница Књажевац – Здравственог центра Књажевац
3. Специјална болница „Гамзиград“ Зајечар.

Део секундарне здравствене заштите становништва округа обезбеђују и друге здравствене установе са подручја других округа.

У оквиру наведених здравствених установа секундарне здравствене заштите ОБ Зајечар је регионалног карактера.

ОДЛИКЕ ПРОСТОРА

Подручје Зајечарског округа налази се на североисточном делу територије Републике, претежно је брдскопланинско подручје са мањим равничарским делом поред реке Тимока и са континенталном климом. Округ је погранична предеоно целина и обухвата површину од 3.100 км².

Да би се испоштовала начела приступачности, правичности, свеобухватности, континуираности, ефикасности и сталног унапређења квалитета здравствене заштите на самом почетку 21.века, у периоду изразито тешког економског, социјалног и попитичког стања, потребно је анализирати потребе за здравственом заштитом у зависности од броја становника, старосне, полне, образовне и економске структуре, као и од географског положаја насеља, густине насељености, фактора животне и радне средине и укупне инфраструктуре.

ДЕМОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ

Простор Тимочке крајине је већ деценијама уназад у Другој демографској транзицији, условљеној пре свега рађањем испод нивоа потребног за замену генерација у дужем историјском контексту, односно релативно ниске и опадајуће вредности наталитета, и променама у морбидитету са релативно високим вредностима, условљавају природни прираштај са негативним предзнаком. Овај феномен је праћен изразитим миграционим кретањима, у почетку ка већим индустријским и регионалним центрима, а након тога и имиграционим кретањима. Зато Тимочку крајину одликује старо, зависно становништво, док је становништво фертилне доби у константном опадању. Овакав тренд, започео је у сеоској средини, а данас је значајно заступљен и у градским насељима. Ово значајно смањење радног континента условљава смањење базе за финансирање здравствене заштите, која је са друге стране значајно оптерећена великим уделом незапосленог младог становништва, већим отпуштањем са посла, превремено пензионисање, продужење животног века и слично.

Табела 1.

Број становника у општинама Зајечарског округа 1961-2022. године

ОПШТИНА/ ОКРУГ	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.	2022.
БОЉЕВАЦ	26277	23335	21818	19384	15849	12994	10184
ЗАЈЕЧАР	68616	73147	76681	72763	65969	59461	47991
КЊАЖЕВАЦ	59445	52010	48789	44036	37172	31491	25341
ОКРУГ ЗАЈЕЧАР	154338	148492	147288	136183	118990	103946	83516

Извор: Попис становништва 1961., 1971., 1981., 1991., 2002., 2011. и 2022. године (РЗС Србије).

Сви ови наводи условљавају повећање потреба за здравственом заштитом и то специфичном и скупљом здравственом заштитом. Не треба занемарити и чињеницу да је тренд константног смањења пољопривредног становништва условљено високим степеном покретљивости становништва према урбаним центрима и према иностранству, пре свега економски продуктивног и биолошки репродуктивног становништва. У сеоским насељима живи становништво које је у најдубљој демографској старости. Многа сеоска насеља брдско-планинског простора су на рубу биолошког самоуништења, са превладавањем старих, превасходно екстремно старо становништво, као бројчани представници малочланих домаћинстава (са великим бројем самачких), изражавајући повећање потреба и захтева за дисперзију здравствених капацитета (амбуланти) ради задовољавања препознатих здравствених потреба.

Табела 2.

Површина општина, број насеља, број домаћинства у општинама Зајечарског округа у 1961., 2002., 2011. и 2022. години

ОПШТИНА	Година	Број становника	Површина у км ²	Број насеља	Број домаћинства	Број становника на:	
						км ²	1 домаћинство
БОЉЕВАЦ	1961.	26277	828	19	6775	31,7	3,8
	2002.	15849	828	20	5227	20,9	3,3
	2011.	12994	828	20	4743	15,7	2,7
	2022.	10184	828	20	4136	12,3	2,5
ЗАЈЕЧАР	1961.	68616	1071	42	18643	64,1	3,7
	2002.	65969	1070	42	22707	64,7	3,0
	2011.	59461	1070	42	21223	55,6	2,8
	2022.	47991	1070	42	19206	44,9	2,5
КЊАЖЕВАЦ	1961.	59445	1202	86	14744	49,4	4,0
	2002.	37172	1202	85	13382	31,6	2,8
	2011.	31491	1202	85	11539	26,2	2,7
	2022.	25341	1202	85	9927	21,1	2,5
ОКРУГ ЗАЈЕЧАРСКИ	1961.	154338	3101	147	40162	49,8	3,8
	2002.	118990	3100	147	41316	38,4	2,9
	2011.	103946	3100	147	37505	33,5	2,8
	2022.	83516	3100	147	33269	26,9	2,5

Извор: Попис становништва 1961., 2002., 2011. и 2022. године (РЗС Србије)

Последње деценије 20. века карактерише константни тренд смањења укупног броја становника са неповољном старосном структуром, што намеће систему здравствене заштите да се нормативи за поједине области коригују. У прилог овој тврдњи је и чињеница да Тимочку крајину одликује и велики број насељених места, пре свега на простору општине Књажевац (86/85 насеља), која су значајно удаљена од општинског центра, односно, од Дома здравља/ здравствене станице/ здравствене амбуланте (знатан је број насеља која су удаљена и више од 20-50 километара).

На самом почетку 21. века, простор Тимочке крајине бележи значајно смањење укупног броја становника, тако да је 2022. године у односу на 1961. годину, укупан број становника смањен са базним индексом 54,1% на простору округа Зајечар. Све општине округа Зајечар имају укупан број становника мањи од броја становника 1961. године.

Овакав демографски процес у општинама округа Зајечар детерминише и мању густину насељености у односу на 1961.годину. У посматраном периоду, на простору свих општина Тимочке крајине, долази до смањења броја чланова домаћинства, тако да од претежно четворочланих домаћинстава у другој половини 20.века, на самом почетку 21.века доминирају самачка, двочлана или трочлана домаћинства.

Условљени виталним догађајима, са једне стране и израженим миграционим кретањима са друге стране, демографски процеси овог простора су значајно неповољни, тако да је на самом почетку 21.века (пописне 2002.године) чак пет општина у најдубљој демографској старости. Претећи кретање укупног броја становника по првим резултатима пописа становника 2022.године, може се закључити да је неповољна демографска слика Тимочке крајине значајно неповољнија, али због чињенице да први пописни подаци не садрже податке о старосним категоријама становника, нисмо у могућности да закључимо да ли су све општине у најдубљој демографској старости.

Табела 3.

Стадијуми демографске старости становништва Тимочке крајине, по попису становништва 2002., 2011. и 2022.године

Стадијуми демографске старости	индикатори демографске старости становништва					године		
	просечна старост у годинама	млади до 20 год. (%)	млађи од 40 год. (%)	старији 60+(%)	индекс старења	2002	2011	2022
1. Рана демографска младост	до 20	58+	85+	до 4	до 0.07			
2. Демографска младост	20-24	50-58	75-85	4 до 7	0.07-0.14			
3. Демографска зрелост	25-30	40-50	65-75	7 до 11	0.14-0.28			
4. Праг демографске старости	30-35	30-40	58-65	11 до 15	0.28-0.50			
5. Демографска старост	35-40	24-30	52-58	15-20	0.50-0.83			
6. Дубока демографска старост	40-43	20-24	45-52	20-25	0.83-1.25			
7. Најдубља демографска старост	43+	до 20	до 45	25+	1.25+	Бољевац Зајечар Књажевац	Бољевац Зајечар Књажевац	Бољевац Зајечар Књажевац

Извор: Попис становништва 2002., 2011. и 2022.године (Републички завод за статистику Србије)

Имајући у виду већу заступљеност патологије старих групација корисника здравствене заштите у укупном морбидитету, као и разуђеност простора са малом густином насељености, неопходно је обезбедити адекватну здравствену заштиту како би се задовољила потреба и преузимања у већем обиму наставка болничког лечења код старог становништва са значајном заступљеношћу хроничних незаразних болести у патологији.

Током процеса реформе система здравствене заштите, односно, секундарне здравствене заштите сматрамо да је неопходно благовремено конструктивно укључивање референтних Завода, као референтних установа које поседују све релевантне податке за решавање конкретног проблема и израде детаљнијих студија које би служиле као основ за предлог и предузимање конкретних мера.

КАДРОВСКА СТРУКТУРА

Основни подаци о кадровској структури општих болница на простору округа Зајечар добијени су из: Извештаја о организационој структури, кадровима и опремљености здравствених установа Обр.бр.3-00-60 и Извештаја службе за болничко-стационарно лечење Обр.бр.3-21-60. Информације о укупном броју радника у оквиру Болничког одељења Анестезиологије није могуће добити из првог наведеног извештаја, већ је приказан у оквиру Извештаја службе за болничко-стационарно лечење Обр.бр.3-21-60 Одељења опште хирургије, који садржи само податке о укупном броју анестезиолога, а не садржи број здравствених радника осталог образовног профила.

Због повремених промена у начину израде наведених извештаја, постоје одређена одступања у приказу кадровске структуре општих болница оба округа, а треба и напоменути чињеницу да је последњих година у току процес реформе система здравствене заштите, између којих и процес одвајања општих болница од домова здравља, а да је у наведеном периоду дошло до померања и прерасподеле радника, могуће је уочити одступања у односу на претходни период.

Подаци наведени у табелама, од табеле број 6. до табеле број 7. садрже информације о укупном броју здравствених радника и здравствених сарадника у односу на ниво стручне спреме, а по болничким одељењима здравствене

установе, као основ за израду анализе капацитета, искоришћености, оптерећености здравственог кадра у општим болницама округа Зајечар 2023.године.

Правилник о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе ("Сл. гласник РС", бр. 43/2006, 112/2009, 50/2010, 79/2011, 10/2012, 119/2012, 22/2013, 16/2018, 18/2022 и 20/2023), прописује ближе услове у погледу кадра, опреме, простора и лекова које за оснивање и обављање делатности, односно одређених послова здравствене делатности, које морају испуњавати здравствене установе. Зато ће се у овој анализи приказати критеријуми прописани Правилником у члану 19, ставу 2, а гласе „У оквиру предвиђеног броја доктора медицине из става 1. овог члана, најмање 80% су специјалисти одговарајуће гране медицине. Од предвиђеног броја здравствених радника са вишом односно средњом школском спремом до 20% су здравствени радници са вишом школском спремом“.

Због начина израде извештаја и изражене динамике прерасподеле лекара опште медицине у оквиру здравствених центара, односно честих прерасподеле између општих болница и домова здравља, није могуће коректно сагледати однос лекара са и без специјализације у општим болницама, те ће се исти посматрати кроз посебно израђену анализу кадровске структуре здравствених установа. Значајно је да опште болнице округа Зајечар имају поремећени наведени однос, односно ОБ Књажевац има однос 68,5%, а ОБ Зајечар 79,3%, лекара специјалиста одговарајуће гране медицине у укупном броју лекара опште болнице (Табела 4).

Табела 4.

Удео специјалиста одговарајуће гране медицине у укупном броју лекара и удео здравствених радника са вишом стручном спремом у укупном броју здравствене раднике са средњом и/или вишом стручном спремом 2023.године општих болница округа Зајечар

ОПШТА БОЛНИЦА	2023.	
	Удео специјалиста у укупном броју лекара (%)	Број здр.рад.са ВШС у односу на здр.рад.са ВШС и ССС (%)
ЗАЈЕЧАР	79,3	15,8
КЊАЖЕВАЦ	68,5	16,9

Извор података: Правилник о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе ("Сл. гласник РС", бр. 43/2006, 112/2009, 50/2010, 79/2011, 10/2012, 119/2012, 22/2013, 16/2018, 18/2022 и 20/2023), Извештај о организационој структури, кадровима и опремљености здравствених установа (Обр.бр.3-00-60) и Извештаја службе за болничко-стационарно лечење (Обр.бр.3-21-60).

Увидом у број запослених радника са вишом и/или средњом стручном спремом из Извештаја о организационој структури, кадровима и опремљености здравствених установа, Обр.бр.3-00-60, и Извештаја службе за болничко-стационарно лечење, Обр.бр.3-21-60, ОБ значајно је да је удео здравствених радника са вишом стручном спремом мањи од прописаног удела, са уделом од 15,8% у ОБ Зајечар и 16,9% у ОБ Књажевац (Табела 4).

У члану 31. Правилника о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе ("Сл. гласник РС", бр. 43/2006, 112/2009, 50/2010, 79/2011, 10/2012, 119/2012, 22/2013, 16/2018, 18/2022 и 20/2023), у здравственим установама које обављају стационарну здравствену делатност за краткотрајну хоспитализацију, за обнављање правних, економско финансијских, техничких и других сличних послова прописано је 7 административних радника и 32 техничка радника на 100 болесничких постеља. Зато је дат укупан број немедицинских радника, који обухватају не само горе наведене раднике, већ и немедицинске раднике у оквиру болничких одељења опшних болница.

Постојећи број немедицинских радника у Општој болници Зајечар је мањи за 13 радника, и то је мањи број и техничких и административних радника. Општа болница Зајечар има 11 техничких радника мање од прописаног броја законом и подзаконским актима, а укупан број административних радника је мањи за 2. Општа болница Књажевац има 1. техничког радника мање од прописаног броја, а укупан број административних радника је усклађен за бројем прописаним законом и подзаконским актима (Табела 5.).

Табела 5.

Прописан број административних и техничких радника опшних болница округа Зајечар 2023.године.

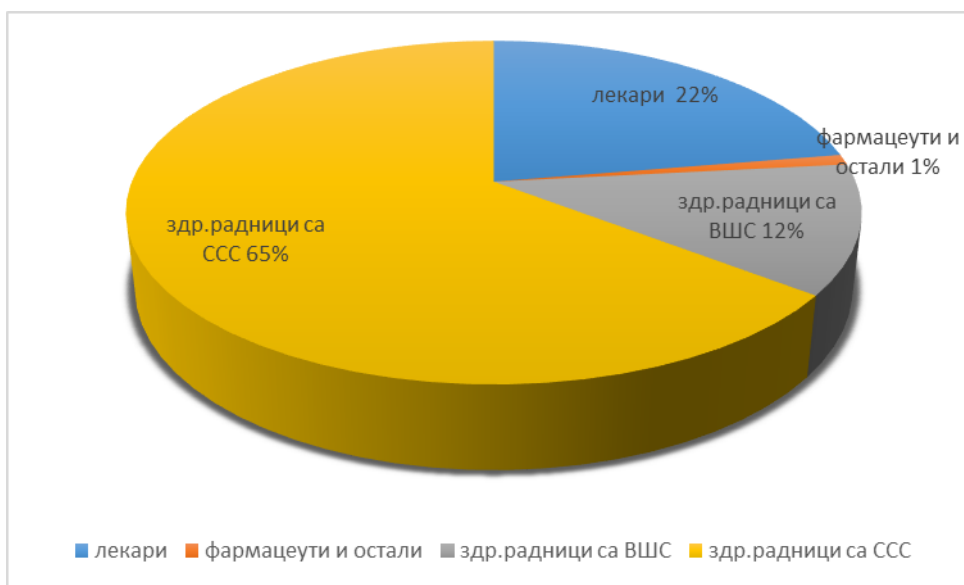
ОПШТА БОЛНИЦА	НЕМЕДИЦИНСКИ РАДНИЦИ								
	административни			технички			УКУПНО		
	норма тив	запос лени	разли ка	нормат ив	запосле ни	разли ка	нормат ив	запосле ни	разли ка
ЗАЈЕЧАР	30	28	-2	149	138	-11	179	166	-13
КЊАЖЕВАЦ	9	9	0	45	44	-1	54	53	-1

Извор: Правилник о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе ("Сл. гласник РС", бр. 43/2006, 112/2009, 50/2010, 79/2011, 10/2012, 119/2012, 22/2013, 16/2018, 18/2022 и 20/2023), Извештај о организационој структури, кадровима и опремљености здравствених установа. Обр.бр.3-00-60. и Извештаја службе за болничко-стационарно лечење. Обр.бр.3-21-60.

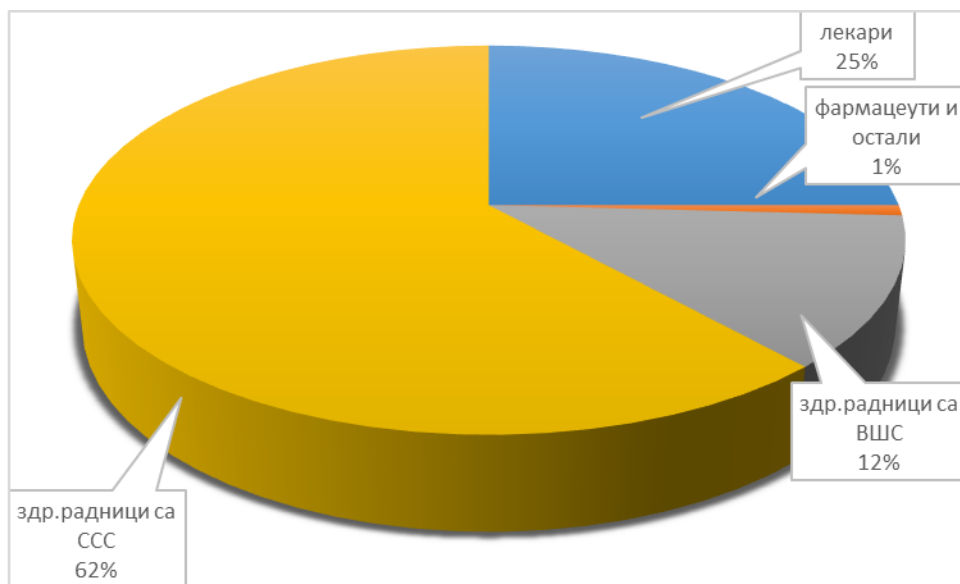
Табела 6.

Приказ здравствених радника и здравствених сарадника ОБ Зајечар 2023.године по одељењима у односу на ниво стручне спреме

Болничко одељење/ спец.конс.дел.	Лекари				Фарма цеути и остали	Техни чари ВШС	Техни чари ССС	немедицински радници	
	доктори медици не	лекари на специјали зацији	Специја листи	укупно				Админи стративни	технички
Интерне мед.са онколог. и нефролог.		2	17	19		15	51		
Неуролог.	1	2	4	7		2	24		
Психијатрије		1	7	8		1	17		
Пнеумофтизиоло.		2	2	4		1	12		
Гинекологије		1	5	6		3	22		
Педијатрије			4	4		1	9		
Неонатологије			1	1		1	5		
Хирургија са дечј.хир.		2	7	9		6	45		
Ортопедије		1	5	6		2	14		
Урологије		2	2	4		2	11		
Инфектологије			3	3		2	9		
ОРЛ и МФХ			3	3	1		9		
Офталмологије			2	2			7		
Нуклеарне мед.			2	2		1	3		
Патологије		1	2	3			6		
Рендген дијаг.		1	6	7		15	2		
Анестезиологије		2	7	9		2	12		
Апотеке				0	2		3		
Пријемно одељ.				0					
Социјалне медиц.			1	1			1		
Продуж. лечење		1	2	3		3	18		
Физикалне мед.са мед.спорта			3	3		3	11		
Транфузиологије			2	2			6		
Биохем.лаб.			2	2	2		22		
Дневне болнице				0					
Дечији бокс				0					
Дерматовенорологија		1	1	2			5		
Ургентни центар	2	2	2	6		3	11		
Сл.за правне, екон., техн. и др.сл.послове				0				28	138
Укупно	3	21	92	116	5	63	335	28	138

Графикон 1.
Приказ здравствених радника и здравствених сарадника ОБ Зајечар 2023.године у односу на ниво стручне спреме

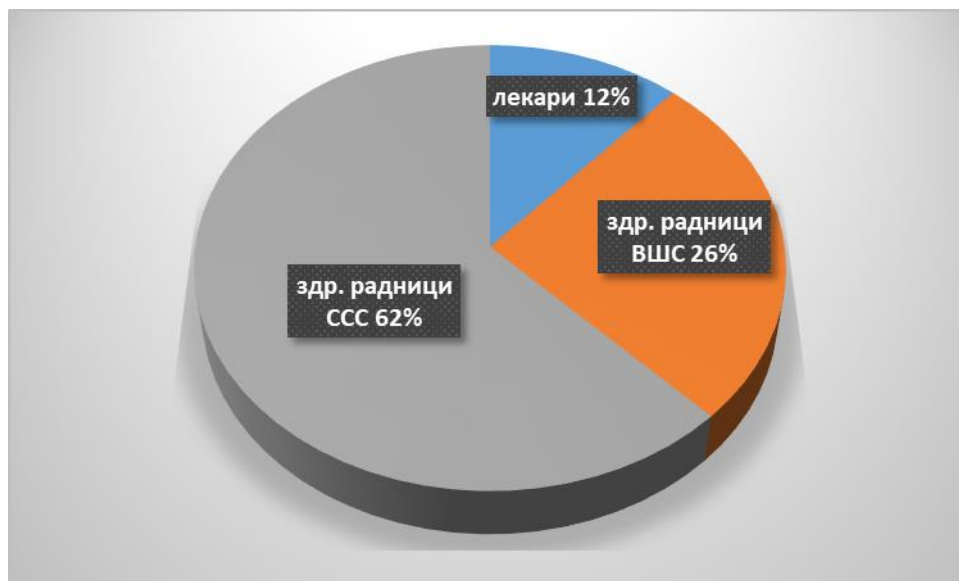

Графикон 2.
Приказ здравствених радника и здравствених сарадника ОБ Књажевац 2023.године у односу на ниво стручне спреме

Табела 7.

Приказ здравствених радника и здравствених сарадника ОБ Књажевац 2023.године по одељењима у односу на ниво стручне спреме

Болничко одељење/ спец.конс.дел.	Лекари				Фарма цеути и остали	Техни чари ВШС	Техни чари ССС	немедицински радници	
	доктори медици не	лекари на специјали зацији	Специја листи	укупно				Админи стративни	технички
Интерне мед.	1	1	5	7		6	28		
Неуропсихијатрије		1	2	3			3		
Пнеумофтизиоло.		1	1	2		1			
Гинекологије и акуш.		1	4	5		1	15		
Педијатрије			2	2		1	6		
Хирургије	1	4	3	8		4	32		
Ортопедије		1	2	3			4		
Урологије		1		1			1		
ОРЛ			1	1			1		
Офталмологије			2	2			2		
Патологије				0					
Рендген дијаг.			3	3		5	1		
Анестезиологије		2	2	4		2	4		
Апотеке				0	1		1		
Дерматовенерологија			1	1			1		
Пријемно одељ.				0					
Социјалне медиц.			1	1		1			
Продуж. лечење		1		1			5		
Физикалне мед.			2	2					
Транфузиологије			1	1		1	2		
Биохем.лаб.			2	2	1	1	21		
Микробиол.лаб.			1	1			1		
Дневне болнице	2			2		1	3		
Дечији бокс				0					
Хемодијализа			2	2		2	4		
Спец.консулт.дел.				0					
Дистрибуција хране						1			
Сл.за правне, екон., техн. и др.сл.послове				0				9	44
Укупно	4	13	37	54	2	29	143	9	44

Графикон 3.

Приказ здравствених радника и здравствених сарадника СБ Гамзиград 2023.године у односу на ниво стручне спреме

Током последњих пет година, у општим болницама округа Зајечар, удео лекара специјалиста одговарајуће гране медицине у укупном броју лекара је променљив, и испод прописаног минимума, изузев 2019.године, када ОБ Књажевац има удео од 80,4%. У Општој болници Зајечар је током посматраног петогодишњег периода, удео лекара специјалиста одговарајућих грана медицине у укупном броју лекара незнатно мањи од прописаног, у распону од 74,2% до 79,3%. Са друге стране, у Општој болници Књажевац је удео лекара специјалиста одговарајућих грана медицине у укупном броју лекара у константном нарушавању прописаног односа од 2019.године, тако да је 2023.године 68,5% лекара специјалиста одговарајуће гране медицине у укупном броју лекара (Табела 8).

Табела 8.

Удео специјалиста одговарајуће гране медицине у укупном броју лекара и удео здравствених радника са вишом стручном спремом у укупном броју здравствене радника са средњом и/или вишом стручном спремом од 2019. до 2023.године опшних болница округа Зајечар

ОПШТА БОЛНИЦА	удео специјалиста у укупном броју лекара (%)					удео здр.рад.са ВШС у односу на здр.рад.са ВШС и ССС (%)				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
ЗАЈЕЧАР	74,2	75,6	75,8	79,2	79,3	13,2	13,3	12,7	11,4	15,8
КЊАЖЕВАЦ	80,4	71,9	68,9	67,9	68,5	16,1	16,8	15,8	17,5	16,9

Ни једна општа болница округа Зајечар нема прописани однос броја здравствених радника са вишом стручном спремом у укупном броју здравствених радника са средњом и/или вишом стручном спремом у посматраном петогодишњем периоду, са неповољнијим односом у Општој болници Зајечар (Табела 8).

Укупан број нездравствених радника је значајно мањи од прописаног броја Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе ("Сл. гласник РС", бр. 43/2006, 112/2009, 50/2010, 79/2011, 10/2012, 119/2012, 22/2013, 16/2018, 18/2022 и 20/2023). У општим болницама округа Зајечар, број запослених административних радника у односу на прописани број има тренд смањења у наведеном временском периоду. У ОБ Књажевац, укупан број административних радника је усклађен са Правилником. Са друге стране, укупан број техничких радника је 2019.године мањи од прописаног броја у ОБ Зајечар (мањи 27 техничких радника) и у ОБ Књажевац за 6 техничких радника. Највећа разлика између прописаног и укупног броја техничких радника је 2021.године када је у ОБ Зајечар мањи за 38, а у ОБ Књажевац мањи за 10 и са трендом смањења (Табела 9).

Табела 9. Разлика између прописаног и запосленог броја административних и техничких радника опшних болница округа Зајечар од 2019. до 2023.године

ОПШТА БОЛНИЦА	разлика између прописаног и запосленог броја административних радника					разлика између прописаног и запосленог броја техничких радника				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
ЗАЈЕЧАР	-6	-7	-9	-6	-2	-27	-21	-38	-26	-11
КЊАЖЕВАЦ	0	0	0	0	0	-6	1	-10	-7	-1

Проблем укупног броја нездравствених радника се може коментарисати тек након формирања здравствених центара.

Табела 10.

Укупан број лекара и/или специјалиста одговарајуће гране медицине, као и фармацеута и стоматолога у ОБ Зајечар у периоду од 2019. до 2023.године по одељењима

Болничко одељење/ спец.конс.дел.	Лекари					Фармацеути и стоматол.				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Интерне мед.са онколог. и нефролог.	20	19	19	18	19					
Неуролог.	9	8	8	7	7					
Психијатрије	7	7	7	7	8					
Пнеумофтизиоло.	5	5	5	5	4					
Гинекологије	6	6	6	6	6					
Педијатрија са неонатолог.	5	5	4	5	4					
Хирургија	11	13	13	8	1					
Ортопедије	5	5	6	5	9					
Урологије	3	2	3	2	6					
Инфектологије	4	4	4	4	4					
ОРЛ и МФХ	3	3	4	4	3	1	1	1	1	1
Офталмологије	2	2	2	2	3					
Нуклеарне мед.	2	2	2	2	2					
Патологије	3	3	4	3	2					
Рендген дијаг.	7	7	7	7	3					
Анестезиологије	9	10	10	10	7					
Апотеке	0	0	0		9	2	2	2	2	2
Пријемно одељ.	0	0	0		0					
Социјалне медиц.	0	0	0		0					
Продуж. лечење	3	3	2	2	1					
Физикалне мед.са мед.спорта	4	3	3	4	3					
Транфузиологије	3	3	3	3	3					
Биохем.лаб.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Дневне болнице	0	0	0		2					
Дечији бокс	0	0	0		0					
Кабинет за интрах.инф.	0	0	0		0					
Дерматовенорологија	1	1	1	1	2					
Ургентни центар	6	6	6	6	6					
Укупно	122	120	119	121	116	5	5	5	5	5

Табела 11.

Укупан број лекара и/или специјалиста одговарајуће гране медицине, као и фармацеута и стоматолога у ОБ Књажевац у периоду од 2019. до 2023.године по одељењима

Болничко одељење/ спец.конс.дел.	Лекари					Фармацеути и стоматол.				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Интерне мед.	8	8	8	8	7					
Неуропсихијатрије	3	3	3	3	3					
Пнеумофтизиоло.	2	2	2	3	2					
Гинекологије и акуш.	5	5	5	5	5					
Педијатрије	3	2	2	2	2					
Хирургије	6	9	10	9	8					
Ортопедије	2	3	3	3	3					
Урологије	1	1	1	1	1					
ОРЛ	1	1	1	1	1					
Офталмологије	2	2	2	2	2					
Патологије	0	0	0	0	0					
Рендген дијаг.	3	3	3	3	3					
Анестезиологије	2	4	4	4	4					
Апотеке	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1
Дерматовенерологија	1	1	1	1	1					
Пријемно одељ.	0	0	0	0	0					
Социјалне медиц.	1	1	1	1	1					
Продуж. лечење	2	2	2	1	1					
Физикалне мед.са мед.спорта	2	2	2	2	2					
Транфузиологије	1	1	1	1	1					
Биохем.лаб.	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1
Микробиол.лаб.	1	1	1	1	1					
Дневне болнице	2	2	2	2	2					
Дечији бокс	0	0	0	0	0					
Хемодијализа	1	2	2	1	2					
Укупно	51	57	58	56	54	2	2	2	2	2

Табела 12.

Укупан број техничара са вишом и средњом стручном спремом у ОБ Зајечар у периоду од 2019. до 2023.године по одељењима

Болничко одељење/ спец.конс.дел.	Техничари виша школска спрема					Техничари средња стручна спрема				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Интерне мед.са онколог. и нефролог.	16	15	14	14	15	62	57	57	56	51
Неуролог.	2	2	3	3	2	22	22	21	21	24
Психијатрије	1	1	1	1	1	18	16	16	17	17
Пнеумофтизиоло.	1	1	1	1	1	12	12	11	11	12
Гинекологије	3	3	3	3	3	22	21	21	21	22
Педијатрија са неонатологијом	1	1	1	1	2	15	15	16	14	14
Хирургија	5	5	5		6	54	54	52	55	45
Ортопедије	2	2	2	2	2	18	17	15	15	14
Урологије	2	1	2	2	2	9	11	11	11	11
Инфектологије	1	1	1	1	2	10	10	10	10	9
ОРЛ и МФХ						10	10	9	10	9
Офталмологије						7	7	7	7	7
Нуклеарне мед.	1	1	1	1	1	3	3	3	3	3
Патологије						6	6	6	6	6
Рендген дијаг.	13	13	13	12	15	2	2	2	2	2
Анестезиологије	3	3	2	2	2	12	10	10	10	12
Апотеке						4	4	4	4	3
Пријемно одељ.										
Социјалне медиц.										1
Продуж. лечење	1	1	1	1	3	14	14	14	13	18
Физикалне мед.са мед.спорта	3	2	3	3	3	14	14	11	12	11
Транфузиологије						7	6	6	6	6
Биохем.лаб.						30	28	27	26	22
Дневне болнице										
Дечији бокс										
Кабинет за интрах.инф.										
Дерматовенорологија						5	7	5	5	5
Припрема дијета										
Ургентни центар	1	3	2	1	3	13	12	11	11	11
Укупно	56	55	55	48	63	353	369	358	373	335

Табела 13.

Укупан број техничара са вишом и средњом стручном спремом у ОБ Књажевац у периоду од 2019. до 2023.године по одељењима

Болничко одељење/ спец.конс.дел.	Техничари виша школска спрема					Техничари средња стручна спрема				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Интерне мед.	6	6	2	6	6	21	22	23	23	28
Неуропсихијатрије						4	3	4	3	3
Пнеумофтизиоло.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Гинекологије и акуш.	1	1	1	1	1	15	14	14	14	15
Педијатрије	1		1	1	1	5	6	5	6	6
Хирургије	3	4	4	4	4	32	33	32	33	32
Ортопедије						3	3	3	3	4
Урологије						1	1	1	1	1
ОРЛ						1	1	1	1	1
Офталмологије						3	2	2	2	2
Патологије										
Рендген дијаг.	4	4	5	5	5	2	1	1	1	1
Анестезиологије	2	2	2	2	2	4	4	4	4	4
Апотеке						1	1	1	1	1
Дерматовенерологија						1	1	1	1	1
Пријемно одељ.										
Социјалне медиц.		1	1	1	1					
Продуж. лечење						4	4	5	5	5
Физикалне мед.са мед.спорта	2	2	2	2	2	10	10	10	9	8
Транфузиологије	1	1	1	1	1	3	3	3	3	2
Биохем.лаб.	1	1	1	1	1	17	17	17	19	21
Микробиол.лаб.						1	1	1	1	1
Дневне болнице	1	1	1	1	1	3	3	3	3	3
Дечији бокс										
Хемодијализа	2	2	2	2	2	3	2	2	3	4
Припрема дијета	1	1	1	1	1		1	1		
Укупно	26	27	25	29	29	135	134	135	137	143

ПОСТЕЉНИ ФОНД

Током почетка реформе система здравствене заштите, 2006.године, Министарство здравља је израдило расподелу постелебног фонда у складу са Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима обављања здравствене службе ("Сл. гласник РС", бр. 43/2006), Уредбом о плану мреже здравствених установа ("Сл. гласник РС", бр. 42/2006) и Правилником о условима и начину унутрашње организације ("Сл. гласник РС", бр. 43/2006) по општим болницама округа Зајечар, а у односу на области медицинске делатности (Табела 14).

Табела 14.

Расподела постеља у складу са подзаконским актима по областима секундарне здравствене заштите по општим болницама округа Зајечар

Назив округа/ болнице	ДЕЛАТНОСТ														Број постеља	
	инерничке области медицине					педијатрија	психијатрија	хируршке области медицине					гинекологија и акушерство	продужено лечење и нега физикална медицина и рехабилитација	УКУПНО	на 1000 становника
	инерна медицина	пнеумофтизиологија	инфективне болести	дерматологија	неурологија			хирургија	ортопедија и трауматологија	урологија	ОРЛ	офталмологија				
Зајечарски округ	120	30	20	10	40	25	40	100	30	20	10	10	55	40	550	4,0
Зајечар	80	30	20	10	40	15	40	60	30	20	10	10	35	30	430	
Књажевац	40					10		40					20	10	120	

Ова расподела постелног фонда се примењује од 2007.године, када се усвајају критеријуми горе наведених Правулника и Уредбе и израђује нов Статут здравствених установа са усклађеном организацијом и систематизацијом радних места.

Током израде постелног фонда опшних болница округа Зајечар од 2007.године у појединим општим болницама је урађена прерасподела дефинисаног постелног фонда:

1. Општа болница Зајечар:

- од 80 интернистичких постеља 8 постеља је опредељено за коронарну јединицу (Ниво II неге),
- од 40 неуролошких постеља 7 постеља је опредељено за Ниво II неге,
- од 15 педијатријских постеља 6 постеља је опредељено за микропедијатрију,
- од 60 хируршких постеља: 7 постеља је опредељено за пружање интензивне неге (Ниво II неге), 48 постеља за општу хирургију и 5 постеља за дечју хирургију,
- поред 35 гинеколошко-акушерских постеља 6 постеља је опредељено за новорођену децу,
- постеље Дневне болнице су: 9 интернистичких постеља, 9 хируршких постеља и 10 психијатријских постеља;

2. Општа болница Књажевац:

- од 40 интернистичких постеља 2 постеље опредељене за Ниво II неге,
- од 40 хируршких постеља 2 постеље опредељене за Ниво II неге,
- постеље Дневне болнице су: 3 интернистичке постеље, 3 хируршке постеље;

Специјална болница за рехабилитацију "Гамзиград" има укупно 100 болесничких постеља предвиђених планом мреже здравствених установа, а Специјална болница има још 112 постеља (укупно 212 постеља) које су опредељене за слободно тржиште. – од 100 постеља: 78 постеља је за покретне болеснике, 12 постеља за полупокретне и непокретне пацијенте и 10 постеља за хипербаричну комору.

ОПТЕРЕЋЕНОСТ МЕДИЦИНСКИХ РАДНИКА БОЛНИЧКИМ ПОСТЕЉАМА

За праћење оптерећености здравствених радника секундарне здравствене заштите, у анализи је примењен показатељ броја постеља на једног лекара, као и број постеља на једног медицинског техничара са вишом и/или средњом стручном спремом. Извор података су: Извештај службе за болничко-стационарно лечење Обр.бр.3-21-60. и Извештај о организационој структури, кадровима и опремљености здравствених установа Обр.бр.3-00-60. Показатељ оптерећености медицинских радника болничким постељама је приказан од табеле 15 до табеле 17. Због специфичности појединих општих болница немогуће је дати потпуни приказ кретања показатеља са сигурношћу. Све опште болнице су саставни део здравственог центра који је у процесу деобе. Зато је током протеклих година у пар наврата долазило до прерасподеле кадрова између домова здравља и општих болница здравственог центра. Треба имати у виду и чињеницу да је због малог броја извршиоца у појединим здравственим центрима, лекари са специјализацијом пружају здравствену заштиту и у општој болници и у дому здравља (пре свега специјалисти педијатрије и гинекологије и акушерства).

Табела 15.

Оптерећеност медицинских радника секундарне здравствене заштите болничким постељама ОБ Књажевац 2023.године по болничким одељењима

Болничко одељење	Број постеља	Лекари		Техничари (ВШС, ССС)	
		Број	Број постеља на 1 лекара	Број	Број постеља на 1 техничара
Интерне мед.	40	7	5,71	34	1,18
Гинекол. и акушер.	20	5	4,00	16	1,25
Педијатрије	10	2	5,00	7	1,43
Хирургије	40	8	5,00	36	1,11
Продуженог лечења	10	1	10,00	5	2,00
Укупно	120	23	5,22	98	1,22

Табела 16.

Оптерећеност медицинских радника секундарне здравствене заштите болничким постељама ОБ Зајечар 2023.године по болничким одељењима

Болничко одељење	Број постеља	Лекари		Техничари (ВШС, ССС)	
		Број	Број постеља на 1 лекара	Број	Број постеља на 1 техничара
Интерне мед.са нефрологијом и онкологијом	80	19	4,21	66	1,21
Неурологије	40	7	5,71	26	1,54
Психијатрије	40	8	5,00	18	2,22
Пнеумофтизиологије	30	4	7,50	13	2,31
Гинекол. и акушер.	35	6	5,83	25	1,40
Педијатр.са неонатологијом	15	5	3,00	16	0,94
Хирургије са деч. хир.	60	9	6,67	51	1,18
Ортопедије	30	6	5,00	16	1,88
Урологије	20	4	5,00	13	1,54
ОРЛ са МФХ	10	3	3,33	9	1,11
Офталмологије	10	2	5,00	7	1,43
Инфектологије	20	3	6,67	11	1,82
Дерматовенорологија	10	2	5,00	5	2,00
Продуженог лечења	30	3	10,00	21	1,43
Укупно	430	81	5,31	297	1,45

Табела 17.

Оптерећеност медицинских радника секундарне здравствене заштите болничким постељама Специјалне болнице за рехабилитацију "Гамзиград" 2023.године по болничким одељењима

Болничко одељење	Број постеља	Лекари		Техничари (ВШС, ССС)	
		Број	Број постеља на 1 лекара	Број	Број постеља на 1 техничара
Укупно	212	8	26,50	61	3,48

БРОЈ ИСПИСАНИХ БОЛЕСНИКА, БРОЈ БОЛЕСНИЧКИХ
ДАНА, ПРОСЕЧНА ДУЖИНА ЛЕЧЕЊА И
ПРОСЕЧНА ЗАУЗЕТОСТ ПОСТЕЉА

Током реформе система здравствене заштите, а у периоду са тешким социо-економским условима који угрожавају функционисање свих елемената друштва, а непосредно и наш здравствени систем, треба обратити пажњу на потребу рационалнијег и ефикаснијег рада, односно, обезбеђивање боље организације рада унапређења функционисања и боље искоришћености постојећих кадрова и опреме. На овај начин, изработом евалуације секундарне здравствене заштите, добија се основа за смањивање њених трошкова, а самим тим и рационализација трошкова и за даваоце и примаоце здравствених услуга.

Специјална болница за рехабилитацију "Гамзиград" пружа здравствену заштиту становништву са подручја округа Зајечар, Бор и Браничевског округа, али и укупном становништву Републике Србије.

Основни подаци о укупном броју исписаних болесника, броју болесничких дана, просечне дужине лечења и просечне заузетости постеља у општим болницама и специјалној болници на простору округа Зајечар добијени су из: Извештаја службе за болничко-стационарно лечење Обр.бр.3-21-60 и Извештаја службе за плућне болести и туберкулозу Обр.бр.3-06-60.

Табела 18.

Број исписаних болесника, број болесничких дана, просечна дужина лечења, број превентивних и куративних прегледа и број анализа у ОБ Зајечар 2023.године по болничким одељењима/специјалистичко консултативним службама

Болничко одељење/ спец.конс.дел.	Број исписаних болесника	Број болесничких дана	Просечна дужина лечења	Превентивни прегледи	Куративни прегледи
Интерне мед .са онкологијом и нефрологијом	2882	12179	4,23		20791
Неурологије	397	2243	5,65		6711
Психијатрије	257	5456	21,23		10437
Пнеумофтизиологије	338	3291	9,74		10662
Гинекол. и акушер.	884	2864	3,24		
Педијатрија	376	1495	3,98		
Хирургија са деч.хирургијом	991	7175	7,24		8450
Ортопедије	586	4375	7,47		20096
Урологије	658	5848	8,89		6778
Орл и Мфх	130	568	4,37		9436
Офталмологије	65	234	3,60		4863
Продуженог лечења	176	2872	16,32		
Патологија					6569
Радиологије					44620
Биохемијске лаборатор.					259210 анализа
Физикалне медицине					10358
Дерматовенорологија	2	20	10,00		2894
Медицина спорта					2323
Нуклеарна					4288
Инфективно	304	3863	12,71		4888
Амб.за дијабет					4413
Имунологија					955
Анестезија					1074
Ургентни центар					11935
Укупно	8046	52483	6,52	0	451751
Хемодијализа	7952	7952	1,00		
Неонатологија	11	60	5,45		151
Дечји бокс	333	1280	3,84		
Дневна болница	4868	4868	1,00		

Табела 19.

Број исписаних болесника, број болесничких дана, просечна дужина лечења, број превентивних и куративних прегледа и број анализа у ОБ Књажевац 2023.године по болничким одељењима/специјалистичко консултативним службама

Болничко одељење/ спец.конс.дел.	Број исписаних болесника	Број болесничких дана	Просечна дужина лечења	Превентивни прегледи	Куративни прегледи
Интерне мед.	1537	8240	5,36		11613
Неуропсихијатрије					10026
Пнеумофтизиологије					6280
Гинекол. и акушер.	409	1501	3,67		4596
Педијатрије	324	882	2,72		3332
Хирургије	1311	6729	5,13		16856
Ортопедије					8277
Урологије					
ОРЛ					2338
Офталмологије					6674
Продуженог лечења	76	789	10,38		
Радиологије					5717
Биохемијске лаборатор.					661128
Микробиолошке лаборатор.					анализа
Физикалне медицине					8361
Кожно					4448
Трансфузиологије					
Ултразвук					7213
Дечји бокс					
Амб.за дијабет					1899
Укупно	3657	18141	4,96	0	758758
Дневна болница	2073	2073	1.00		
Хемодијализа	166	1766	10,64		

Табела 20.

Број исписаних болесника, број болесничких дана, просечна дужина лечења, број превентивних и куративних прегледа и број анализа у Специјалној болници за рехабилитацију "Гамзиград" 2023.године

Болничко одељење/ спец.конс.дел.	Број исписаних болесника	Број болесничких дана	Просечна дужина лечења	Превентивни прегледи	Куративни прегледи
Укупно	2898	50844	17,54		6501

Табела 21.

Број болесничких постеља, просечна заузетост постеља и просечан број пацијената на 1 постељу у ОБ Зајечар 2023.године по болничким одељењима

Болничко одељење	Број постеља	Број болесничких дана	Број исписаних болесника	Просечна заузетост постеља (%)	Број пацијената на 1 постељу
Интерне мед.са нефрологијом	80	12179	2882	41,71	36,03
Неурологије	40	2243	397	15,36	9,93
Психијатрије	40	5456	257	37,37	6,43
Пнеумофтизиологије	30	3291	338	30,05	11,27
Гинекол. и акушер.	35	2864	884	22,42	25,26
Педијатрија	15	1555	387	28,40	25,80
Хирургије са деч. хир.	60	7175	991	32,76	16,52
Ортопедије	30	4375	586	39,95	19,53
Урологије	20	5848	658	80,11	32,90
ОРЛ са МФХ	10	568	130	15,56	13,00
Офталмологије	10	234	65	6,41	6,50
Инфектологије	20	3863	304	52,92	15,20
Дерматовенорологија	10	20	2	0,55	0,20
Продуженог лечења	30	2872	176	26,23	5,87
Укупно	430	52543	8057	33,48	18,74
Дечији бокс	6	1280	333	58,45	55,50
Дневна болница	28	4868	4868	47,63	173,86
Хемодијализа	20	7952	7952	108,93	397,60

Табела 22.

Број болесничких постеља, просечна заузетост постеља и просечан број пацијената на 1 постељу у ОБ Књажевац 2023.године по болничким одељењима

Болничко одељење	Број постеља	Број болесничких дана	Број исписаних болесника	Просечна заузетост постеља (%)	Број пацијената на 1 постељу
Интерне мед.	40	8240	1537	56,44	38,43
Гинекол. и акушер.	20	1501	409	20,56	20,45
Педијатрије	10	882	324	24,16	32,40
Хирургије	40	6729	1311	46,09	32,78
Продуженог лечења	10	789	76	21,62	7,60
Укупно	120	18141	3657	41,42	30,48
Дневна болница	10	2073	2073	56,79	207,30
Хемодијализа	4	1766	166	120,96	41,50

Табела 23.

Број болесничких постеља, просечна заузетост постеља и просечан број пацијената на 1 постељу Специјалној болници за рехабилитацију "Гамзиград" 2023.године

Болничко одељење	Број постеља	Број болесничких дана	Број исписаних болесника	Просечна заузетост постеља (%)	Број пацијената на 1 постељу
	212	50844	2898	65,71	13,67

**КОМПАРАТИВНИ ПРИКАЗ БРОЈА ИСПИСАНИХ БОЛЕСНИКА И БРОЈА
БОЛЕСНИЧКИХ ДАНА**

Извор података коришћен за израду компаративног приказа исписаних болесника и броја болесничких дана у периоду од 2019. до 2023. године је Извештај службе за болничко-стационарно лечење Обр.бр.3-21-60.

Табела 24.

Број исписаних болесника и број болесничких дана у ОБ Књажевац у периоду од 2019. до 2023.године по болничким одељењима

Болничко одељење	Број исписаних болесника					Број болесничких дана				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Интерне мед.	1459	1196	1294	1557	1537	9798	7645	8196	9047	8240
Гинекол. и акушер.	541	431	353	366	409	2149	1898	1333	1302	1501
Педијатрије	297	170	157	311	324	932	559	500	896	882
Хирургије	1335	914	965	1125	1311	7707	5086	5234	5408	6729
Продуженог лечења	23	28	67	62	76	227	333	784	407	789
Дневна болница	548	212	8565	5190	2073	548	1675	8565	5190	2073
Хемодијализа	207	1675	176	148	166	207	2436	1851	1540	1766

Табела 25.

Број исписаних болесника и број болесничких дана у ОБ Зајечар у периоду од 2019. до 2023.године по болничким одељењима

Болничко одељење	Број исписаних болесника					Број болесничких дана				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Интерне мед.	3113	2406	2636	2569	2882	19975	9915	11031	11240	12179
Неурологије	496	364	426	334	397	4360	2550	2842	2582	2243
Психијатрије	336	262	363	226	257	10062	5136	5139	4559	5456
Пнеумофтизиологије	440	531	649	250	338	3704	4369	6440	2316	3291
Гинекол. и акушер.	1144	896	986	985	884	5008	3085	3367	3107	2864
Педијатрије	654	158	301	254	376	2875	778	1555	1128	1495
Неонатологија	104	35	45	32	11	974	344	514	250	60
Хирургија	1498	951	1109	967	991	9792	6291	7674	6335	7175
Ортопедије	859	580	643	595	586	7120	3737	4426	4163	4375
Урологије	978	495	672	635	658	8221	4859	5749	5542	5848
ОРЛ и МФХ	442	31	48	82	130	1257	115	284	457	568
Офталмологије	205	51	68	71	65	836	220	326	234	234
Продуженог лечења	205	201	290	199	176	3268	2857	2780	3204	2872
Инфектологије	490	512	1224	355	304	5657	6863	14164	5878	3863
Дерматовенерологије	96	28	0	0	2	915	173	0	0	20
Дневна болница	1960	3188	2717	4202	4868	5888	3188	2717	4202	4868
Дечији бокс	350	315	318	327	333	1524	1208	1242	1380	1280
Хемодијализа	8306	8113	7629	8173	7952	8306	8113	7629	8173	7952

**КОМПАРАТИВНИ ПРИКАЗ ПРОСЕЧНЕ ДУЖИНЕ ЛЕЧЕЊА И ПРОСЕЧНЕ
ЗАУЗЕТОСТИ ПОСТЕЉА**

Извор података коришћен за израду компаративног приказа просечне дужине лечења и просечне заузетости постеља у периоду од 2019. до 2023. године је Извештај службе за болничко-стационарно лечење Обр.бр.3-21-60

Табела 26.

Просечна дужина лечења и просечна заузетост постеља у ОБ Књажевац у периоду од 2019. до 2023.године по болничким одељењима

Болничко одељење	Просечна дужина лечења					Просечна заузетост постеља (%)				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Интерне мед.	6,72	6,39	6,33	5,81	5,36	67,11	52,36	56,14	61,97	56,44
Гинекол. и акушер.	3,97	4,40	3,78	3,56	3,67	29,44	26,00	18,26	17,84	20,56
Педијатрије	3,14	3,29	3,18	2,88	2,72	25,53	15,32	13,70	24,55	24,16
Хирургије	5,77	5,56	5,42	4,81	5,13	52,79	34,84	35,85	37,04	46,09
Продуженог лечења	9,87	11,89	11,70	6,56	10,38	6,22	9,12	21,48	11,15	21,62
Дневна болница	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	15,01	45,89	234,66	142,19	56,79
Хемодијализа	1,00	11,49	10,52	10,41	10,64	14,18	166,85	126,78	105,48	120,96

Табела 27.

Просечна дужина лечења и просечна заузетост постеља у ОБ Зајечар у периоду од 2019. до 2023.године по болничким одељењима

Болничко одељење	Просечна дужина лечења					Просечна заузетост постеља (%)				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Интерне медицине	6,42	4,12	4,18	4,38	4,23	68,41	33,96	37,78	38,49	41,71
Неурологије	8,79	7,01	6,67	7,73	5,65	29,86	17,47	19,47	17,68	15,36
Психијатрије	29,95	19,60	14,16	20,17	21,23	68,92	35,18	35,20	31,23	37,37
Пнеумофтизиологије	8,42	8,23	9,92	9,26	9,74	33,83	39,90	58,81	21,15	30,05
Гинекологије и акушерства	4,38	3,44	3,41	3,15	3,24	39,20	24,15	26,36	24,32	22,42
Педијатрије	4,40	4,92	5,17	4,44	3,98	52,51	14,21	28,40	20,60	27,31
Неонатологија	9,37	9,83	11,42	7,81	5,45	44,47	15,71	23,47	11,42	2,74
Хирургија	6,54	6,62	6,92	6,55	7,24	44,71	28,73	35,04	28,93	32,76
Ортопедије	8,29	6,44	6,88	7,00	7,47	65,02	34,13	40,42	38,02	39,95
Урологије	8,41	9,82	8,56	8,73	8,89	112,62	66,56	78,75	75,92	80,11
ОРЛ и МФХ	2,84	3,71	5,92	5,57	4,37	34,44	3,15	7,78	12,52	15,56
Офталмологије	4,08	4,31	4,79	3,30	3,60	22,90	6,03	8,93	6,41	6,41
Продуженог лечења	15,94	14,21	9,59	16,10	16,32	29,84	26,09	25,39	29,26	26,23
Инфектологије	11,54	13,40	11,57	11,57	12,71	77,49	94,01	194,03	80,52	52,92
Дерматовенерологије	9,53	6,18	0	0	10,00	25,07	4,74	0	0	0,55
Дневна болница	3,00	1,00	1,00	1,00	1,00	57,61	31,19	26,59	41,12	47,63
Дечији бокс	4,35	3,83	3,91	4,22	3,84	69,59	58,77	56,71	63,01	58,45
Хемодијализа	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	108,36	105,84	99,53	111,96	108,93

**КОМПАРАТИВНИ ПРИКАЗ УКУПНОГ БРОЈА
СПЕЦИЈАЛСИТИЧКИХ ПРЕГЛЕДА**

Извор података коришћен за израду компаративног приказа укупног броја специјалистичких прегледа у периоду од 2019. до 2023. године је Извештај службе за болничко-стационарно лечење Обр.бр.3-21-60. и Извештај службе за плућне болести и туберкулозу Обр.бр.3-06-60.

Табела 28.

Укупан број специјалистичких прегледа у ОБ Књажевац по болесничким одељењима и специјалситичко-консултативним делатностима у периоду од 2019. до 2023. године

Болничко одељење/ спец.конс.дел.	Број специјалистичких прегледа				
	2019	2020	2021	2022	2023
Интерне мед.	10975	19870	10433	11836	11613
Неуропсихијатрија	13210	9151	10395	10322	10026
Пнеумофтизиологије	16413	17221	22733	17867	6280
Хирургија	16919	12610	14035	15794	16856
Ортопедије	7683	5389	6583	8406	8277
Урологије	5647	180	0	0	0
ОРЛ	3868	2202	2420	2711	2338
Офталмологије	5502	3769	4072	5261	6674
Радиологије	5915	5849	9303	13324	12930
Физикалне медицине	8611	4380	5942	7743	8361
Дерматовенорологија	4821	3072	3257	4258	4448
Трансфузиологија	0	0	0	0	0
Амб.за дијабет	2369	1314	1648	1918	1899

Табела 29.

Укупан број специјалистичких прегледа у ОБ Зајечар по болесничким одељењима и специјалистичко-консултативним делатностима у периоду од 2019. до 2023.године

Болничко одељење/ спец.конс.дел.	Број специјалистичких прегледа				
	2019	2020	2021	2022	2023
Интерне мед.са онколог. Нефрологиј. и имунолог.	24959	21034	19343	21804	21746
Неурологије	7131	4401	4394	5935	6711
Психијатрије	10627	7339	9241	9441	10437
Пнеумофтизиологије	13682	5825	4338	8209	10662
Неонатологија	400	256	232	305	151
Хирургија са дечјом хирургијом	7811	6066	6653	10026	8450
Ортопедије	18650	13205	11289	16832	20096
Урологије	8536	6696	5765	6242	6778
ОРЛ и МФХ	8687	5045	7224	8671	9436
Офталмологије	7528	4822	6500	7354	4863
Трансфузиологије	0	0	0	0	0
Радиологије	23302	27570	39874	49831	44620
Физикалне медицине	7867	4435	7032	8370	10358
Дерматовенорологија	4319	2439	2271	2889	2894
Инфектологија	5644	3183	2926	2926	4888
Медицина спорта	3282	2303	1993	2272	2323
Нуклеарна	4133	2924	3241	3727	4288
Амб.за дијабет	4149	2984	3514	3822	4413

**БРОЈ УМРЛИХ У БОЛНИЦИ, БРОЈ УМРЛИХ НА 100
БОЛЕСНИКА У ОПШТИМ БОЛНИЦАМА**

Један од показатеља квалитета рада секундарне здравствене заштите, прописан Правилником о показатељима квалитета здравствене заштите („Службени гласник РС“, број 49/10) је и стопа леталитета, која се израчунава као број умрлих после пријема у болницу у односу на 100 лечених у истој болници. Овај квантитативни показатељ обезбеђује праћење и евалуацију квалитета неге и лечења пацијената, а један је од показатеља који усмеравају будуће активности здравствене заштите здравствених установа.

Табела 30.

Број умрлих у болници и број умрлих на 100 болесника у ОБ Књажевац 2023.године по болничким одељењима

Болничко одељење	Број постеља	Број исписаних болесника	Број умрлих у болници	Стопа леталитета (%)
Интерне мед.	40	1537	157	10,21
Гинекол. и акушер.	20	409	0	0,00
Педијатрије	10	324	0	0,00
Хирургије	40	1311	44	3,36
Продуженог лечења	10	76	3	3,95
УКУПНО	120	3657	204	5,58
Хемодијализа	4	166	0	0,00
Дневна болница	10	2073	0	0,00

Табела 31.

Број умрлих у болници и број умрлих на 100 болесника Специјалној болници за рехабилитацију "Гамзиград" 2023.године

Болничко одељење	Број постеља	Број исписаних болесника	Број умрлих у болници	Стопа леталитета (%)
УКУПНО	212	2898	1	0,03

Табела 32.

Број умрлих у болници и број умрлих на 100 болесника у ОБ Зајечар 2023.године по болничким одељењима

Болничко одељење	Број постеља	Број исписаних болесника	Број умрлих у болници	Стопа леталитета (%)
Интерне мед.са нефрологијом	80	2882	195	6,77
Неурологије	40	397	67	16,88
Психијатрије	40	257	7	2,72
Пнеумофтизиологије	30	338	18	5,33
Гинекол. и акушер.	35	884	0	0,00
Педијатрије са неонатологијом	15	376	1	0,27
Хирургије са дечјом хир.	60	991	29	2,93
Ортопедије	30	586	5	0,85
Урологије	20	658	15	2,28
ОРЛ са МФХ	10	130	2	1,54
Офталмологије	10	65	0	0,00
Инфектологије	20	304	17	5,59
Дерматовенорологија	10	2	1	50,00
Продуженог лечења	30	176	100	56,82
УКУПНО	430	8046	457	5,68
Дечији бокс	6	333	0	0,00
Дневна болница	28	4868	0	0,00
Хемодијализа	21	7952	0	0,00

Табела 33.

Број умрлих на 100 болесника у ОБ Књажевац у периоду од 2019. до 2023.године по болничким одељењима

Болничко одељење	Године				
	2019	2020	2021	2022	2023
Интерне мед.	7,81	7,02	7.50	9,06	10,21
Гинекол. и акушер.	0,00	0,00	0.00	0,27	0,00
Педијатрије	0,00	0,00	0.00	0,00	0,00
Хирургије	3,97	4,38	3.63	3,11	3,36
Продуженог лечења	17,39	10,71	16.42	0,00	3,95

Табела 34.

Број умрлих на 100 болесника у ОБ Зајечар у периоду од 2019. до 2023.године по болничким одељењима

Болничко одељење	Године				
	2019	2020	2021	2022	2023
Интерне мед.	6,87	8,52	6.90	7,20	6,77
Неурологије	19,35	25,27	23.47	24,85	16,88
Психијатрије	3,27	4,20	1.93	3,54	2,72
Пнеумофтизиологије	4,32	5,65	6.63	6,00	5,33
Гинекол. и акушер.	0,09	0,00	0.00	0,00	0,00
Педијатрије	0,00	0,00	0.00	0,00	0,27
Хирургије	2,60	6,10	3.79	3,10	2,93
Ортопедије	0,70	1,21	0.47	1,51	0,85
Урологије	1,02	4,04	1.79	2,36	2,28
ОРЛ са МФХ	0,00	3,23	6.25	1,22	1,54
Офталмологије	0,00	0,00	0.00	0,00	0,00
Инфектологије	2,45	14,65	21.16	24,78	5,59
Дерматовенорологија	0,00	0,00	0	0,00	50,00
Продуженог лечења	60,98	46,27	25.52	57,79	56,82

**КОМПАРАТИВНИ ПРИКАЗ ПОКАЗАТЕЉА РАДА
БОЛНИЧКИХ ОДЕЉЕЊА У ОПШТИМ БОЛНИЦАМА
И СПЕЦИЈАЛНОЈ БОЛНИЦИ**

За што равномернији развој капацитета здравствене службе и ефикаснијег коришћења расположивих ресурса на територији округа Зајечар и то превасходно кадровских ресурса, неопходно је континуирано праћење показатеља рада секундарне здравствене заштите. Зато је дат компаративни приказ рада болничких одељења општих болница и специјалне болнице округа Зајечар. За приказ рада општих болница дати су показатељи рада у оквиру служби интерне медицине, опште хирургије, педијатрије и гинекологије и акушерства, на основу раније изнетих података.

Табела 35.

Компаративни приказ појединих показатеља рада у области интерне медицине општих болница округа Зајечар од 2019. до 2023.године.

општа болница	године	Број исписаних болесника	Број болесничких дана	Просечна дужина лечења	Просечна заузетост постеља (%)	Број пацијената на 1 постељу	Број постеља на 1 лекара	Број постеља на 1 техничара	Укупан број прегледа
Зајечар	2019	3113	19975	6,42	68,41	38,91	4,00	1,03	24959
	2020	2406	9915	4,12	33,96	30,08	4,21	1,11	21034
	2021	2636	11031	4,18	37,78	32,95	4,21	1,13	19343
	2022	2569	11240	4,38	38,49	32,11	4,44	1,14	21804
	2023	2882	12179	4,23	41,71	36,03	4,21	1,21	20791
Књажевац	2019	1459	9798	6,72	67,11	36,48	5,00	1,48	10975
	2020	1196	7645	6,39	52,36	29,90	5,00	1,43	19870
	2021	1294	8196	6,33	56,14	32,35	5,00	1,43	10433
	2022	1557	9047	5,81	61,97	38,93	5,00	1,38	11836
	2023	1537	8240	5,36	56,44	38,43	5,71	1,18	11613

Табела 36.

Компаративни приказ појединих показатеља рада у области опште хирургије општинских болница округа Зајечар од 2019. до 2023.године.

општа болница	године	Број исписаних болесника	Број болесничких дана	Просечна дужина лечења	Просечна заузетост постеља (%)	Број пацијената на 1 постељу	Број постеља на 1 лекара	Број постеља на 1 техничара	Укупан број прегледа
Зајечар	2019	1498	9792	6,54	44,71	24,97	5,45	1,02	7811
	2020	951	6291	6,62	28,73	15,85	4,62	1,02	6066
	2021	1109	7674	6,92	35,04	18,48	4,62	1,05	6653
	2022	967	6335	6,55	28,93	16,12	5,00	1,09	10026
	2023	991	7175	7,24	32,76	16,52	6,67	1,18	8450
Књажевац	2019	1335	7707	5,77	52,79	33,38	6,67	1,14	16919
	2020	914	5086	5,56	34,84	22,85	4,44	1,08	12610
	2021	965	5234	5,42	35,85	24,13	4,00	1,11	14035
	2022	1125	5408	4,81	37,04	28,13	4,44	1,08	15794
	2023	1311	6729	5,13	46,09	32,78	5,00	1,11	16856

Табела 37.

Компаративни приказ појединих показатеља рада у области педијатрије општинских болница округа Зајечар од 2019. до 2023.године.

општа болница	године	Број исписаних болесника	Број болесничких дана	Просечна дужина лечења	Просечна заузетост постеља (%)	Број пацијената на 1 постељу	Број постеља на 1 лекара	Број постеља на 1 техничара
Зајечар	2019	654	2875	4,40	52,51	43,60	3,00	0,94
	2020	158	778	4,92	14,21	10,53	3,00	0,94
	2021	301	1555	5,17	28,40	20,07	3,75	0,88
	2022	286	1378	4,82	25,17	19,17	3,00	0,88
	2023	376	1495	3,98	27,31	25,07	3,00	0,94
Књажевац	2019	297	932	3,14	25,53	29,70	3,33	1,67
	2020	170	559	3,29	15,32	17,00	5,00	1,67
	2021	157	500	3,18	13,70	15,70	5,00	1,67
	2022	311	896	2,88	24,55	31,10	5,00	1,43
	2023	324	882	2,72	24,16	32,40	5,00	1,43

Табела 38.

Компаративни приказ појединих показатеља рада у области гинекологије и акушерства општинских болница округа Зајечар од 2019. до 2023.године.

општа болница	године	Број исписаних болесника	Број болесничких дана	Просечна дужина лечења	Просечна заузетост постеља (%)	Број пацијената на 1 постељу	Број постеља на 1 лекара	Број постеља на 1 техничара
Зајечар	2019	1144	5008	4,38	39,20	32,69	7,00	1,40
	2020	896	3085	3,44	24,15	25,60	5,83	1,46
	2021	986	3367	3,41	26,36	28,17	5,83	1,46
	2022	985	3107	3,15	24,32	28,14	5,83	1,46
	2023	884	2864	3,24	22,42	25,26	5,83	1,40
Књажевац	2019	541	2149	3,97	29,44	27,05	4,00	1,25
	2020	431	1898	4,40	26,00	21,55	4,00	1,33
	2021	353	1333	3,78	18,26	17,65	4,00	1,33
	2022	366	1302	3,56	17,84	18,30	4,00	1,33
	2023	409	1501	3,67	20,56	20,45	4,00	1,25

Табела 39.

Компаративни приказ појединих показатеља рада у Специјалној болници за рехабилитацију "Гамзиград" од 2019. до 2023.године.

Специјална болница	године	Број исписаних болесника	Број болесничких дана	Просечна дужина лечења	Просечна заузетост постеља (%)	Број пацијената на 1 постељу	Број постеља на 1 лекара	Број постеља на 1 техничара
СБ Гамзиград	2019	3622	62324	17,21	80,54	17,08	23,56	3,66
	2020	2620	48962	18,69	63,27	12,36	26,50	3,48
	2021	2391	39540	16,54	51,10	11,28	26,50	3,37
	2022	3002	47944	15,97	61,96	14,16	26,50	3,31
	2023	2898	50844	17,54	65,71	13,67	26,50	3,48

ОПШТА БОЛНИЦА ЗАЈЕЧАР

1. Служба интерне медицине

- У Служби интерне медицине Опште болнице Зајечар током 2023.године је остварено 2.882 исписаних пацијената са 12.179 дана хоспитализације. Укупан број постеља интерне медицине са нефрологијом је 80 са просечном дужином лечења од 4,2 дана, са просечном заузеташћу постеља од 41,7%, са 36 пацијента по 1 болесничкој постељи, са 4,2 постеље по 1 лекару специјалисти и са 1,2 болесничком постељом по здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом. Укупан број остварених специјалистичких прегледа био је 20.791 у 2023.години.
- Укупан број *исписаних пацијената* у посматраном периоду од 2019. до 2023.године у ОБ Зајечар прати препознате потребе и у константном је колебању, а број исписаних пацијената се креће од 3.113 пацијената 2019.године до 2.406 исписаних болесника 2020.године, када се број исписаних пацијената устаљује око 2.600.
- Укупан број *болесничких дана* се креће од 19.975 дана лечења у 2019.години до 9.915 дана 2020.године, и са константним повећањем до краја посматраног периода.
- Просечна дужина лечења 6,4 дана лечења 2019.године и од 2020. године у колебању је до 4,1 дана лечења до 4,4 дана 2022. године.
- Просечна заузетост постеља је у колебању и кретала се од 34% 2020.године, до 68,4% 2019.године. Константно је и колебање броја пацијената по једној болесничкој постељи и креће се од 38,9 пацијента по једној болесничкој постељи 2019.године до 30,1 (2020.године).
- Укупан број болесничких постеља по једном лекару је око 4 током посматраног периода. Број постеља по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом у константном је колебању око 1 постеље.
- Укупан број специјалистичких прегледа бележи осцилације од 2019. до 2023. године, у распону од 24.959 прегледа 2019.године до 19.343 прегледа 2021.године.

2. Служба опште хирургије са дечјом хирургијом

- У Служби опште хирургије са дечјом хирургијом Опште болнице Зајечар, током 2023.године је остварено 991 исписаних пацијената са 7.175 дана хоспитализације. Укупан број постеља опште хирургије са дечјом хирургијом је 60 са просечном дужином лечења од 7,2 дана, са просечном заузеташћу

постеља од 32,8%, са 16,5 пацијената по 1 болесничкој постељи, са 6,7 постеља по 1 лекару специјалисти и са 1,2 болесничке постеље по здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом. Укупан број остварених специјалистичких прегледа био је 8.450 у 2023.години.

- Укупан број *исписаних пацијената* у посматраном периоду од 2019. до 2023.године у ОБ Зајечар прати препознате потребе са највећим бројем у 2019. и 2021. години и у смањењу је. Креће се од 1.498 пацијента 2019.године до 951 исписаног болесника 2020.године.
- Укупан број *болесничких дана* је у константном колебању и креће се од 9.792 дана лечења у 2019.години до 6.291 дан 2020.године.
- Просечна дужина лечења је у константном колебању и креће се од 6,5 до 7,2 дана лечења.
- Просечна заузетост постеља је у константном благом колебању и кретала се од 44,7% 2019.године до 28,7% 2020.године. Константно је и смањење броја пацијената по једној болесничкој постељи и креће се од 25 пацијента по једној болесничкој постељи 2019.године до 15,9 (2020.године).
- Укупан број болесничких постеља по једном лекару има тренд константног колебања, као и број постеља по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом.
- Укупан број специјалистичких прегледа је у колебању, у распону од 10.026 прегледа 2022.године до 6.066 прегледа 2020.године.

3. Служба педијатрије

- У Служби педијатрије Опште болнице Зајечар током 2023.године је остварено 376 исписаних пацијената са 1.495 дана хоспитализације. Укупан број постеља педијатрије је 15, са просечном дужином лечења од 4 дана, са просечном заузетошћу постеља од 27,3%, са 25,1 пацијената по 1 болесничкој постељи, са 3 постеља по 1 лекару специјалисти, са 0,9 болесничких постеља по здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом.
- Укупан број *исписаних пацијената* у посматраном периоду од 2019. до 2023.године у ОБ Зајечар прати препознате потребе и у сталном је колебању. Креће се од 654 пацијената 2019.године до 158 исписаних болесника 2020.године.
- Укупан број *болесничких дана* се креће од 2.875 дана лечења у 2019.години до 778 дана 2020.године.
- Просечна дужина лечења је у колебању од 5,2 дана лечења 2021.године до 4 дана лечења 2023.године.
- Просечна заузетост постеља је у константном колебању и кретала се од 14,2% 2020.године до 52,5% (2019.године). Константно колебање броја

пацијената по једној болесничкој постељи је у складу са колебањима укупног броја исписаних болесника.

- Укупан број болесничких постеља по једном лекару је устаљен и износи 3, изузев 2021.године (3,8), док је број постеља по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом у благој осцилацији, око 0,9 постеља.

У оквиру Службе педијатрије опредељено је 6 постеља за потребе неонатологије, са укупно 11 исписана болесника 2023.године и са 60 болесничких дана. Просечна дужина лечења 2023.године је 5,5, а просечна заузетост постеља 2,7%. Укупан број специјалистичких прегледа био је 151, а број пацијената по 1 болесничкој постељи је 1,8 током 2023.године.

4. Служба гинекологије и акушерства

- У Служби гинекологије и акушерства Опште болнице Зајечар током 2023.године је остварено 884 исписаних пацијената са 2.864 дана хоспитализације. Укупан број постеља гинекологије и акушерства је 35, са просечном дужином лечења од 3,2 дана, са просечном заузетошћу постеља од 22,4%, са 25,3 пацијента по 1 болесничкој постељи, са 5,8 постеља по 1 лекару специјалисти и са 1,4 болесничких постеља по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом.
- Укупан број *исписаних пацијената* у посматраном периоду од 2019. до 2023.године у ОБ Зајечар прати препознате потребе и у сталном је смањењу. Креће се од 1.144 пацијента 2019.године до 884 исписаних болесника 2023.године.
- Укупан број *болесничких дана* се креће од 5.008 дана лечења у 2019.години до 3.085 дана 2020.године.
- Просечна дужина лечења је у колебању од 3,2 дана лечења 2022. и 2023.године до 4,4 дана лечења 2019.године.
- Просечна заузетост постеља се кретала од 22,4% 2023.године до 39,2% 2019. године. Демографска слика општине Зајечар се одликује смањењем укупне популације, односно смањењем укупног броја жена, са једне стране и са друге стране смањењем рађања жена фертилног периода, што за последицу има тренд смањења броја пацијената по једној болесничкој постељи од 32,7 пацијента 2019.године до 25,3 пацијената 2023.године.
- Укупан број болесничких постеља по једном лекару је променљив и износи од 7 болесничких постеља по 1 лекару 2019.године до 5,8 у осталим годинама посматраног периода. Број постеља по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом је у колебању и креће се око 1,4 постеља.

ОПШТА БОЛНИЦА КЊАЖЕВАЦ

1. *Служба интерне медицине*

- У Служби интерне медицине Опште болнице Књажевац током 2023.године је остварено 1.537 исписаних пацијената са 8.240 дана хоспитализације. Укупан број постеља интерне медицине је 40 са просечном дужином лечења од 5,4 дана, са просечном заузетошћу постеља од 56,4%, са 38,4 пацијената по 1 болесничкој постељи, са 5,7 постеља по 1 лекару специјалисти и са 1,2 болесничке постеље по здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом. Укупан број остварених специјалистичких прегледа био је 11.613 у 2023.години.
- Укупан број *исписаних пацијената* у посматраном периоду од 2019. до 2023.године у ОБ Књажевац прати препознате потребе и у константном је колебању. Креће се од 1.557 пацијента 2022.године до 1.196 исписаних болесника 2020.године.
- Укупан број *болесничких дана* је у константном колебању и креће се од 9.798 дана лечења у 2019.години до 7.645 дана 2020.године.
- Просечна дужина лечења је у незнатном варирању и креће се од 5,4 дана лечења 2023.године до 6,7 дана лечења 2019.године.
- Просечна заузетост постеља је у колебању и кретала се од 67,1% 2019.године до 52,4% 2020.године. Константно је и колебање броја пацијената по једној болесничкој постељи и креће од 29,9 (2020.године) до 38,9 пацијената 2022.године.
- Укупан број болесничких постеља по једном лекару је константан (5) у посматраном периоду, осим 2023. и износи 5,7. Број постеља по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом са колебањима у посматраном периоду.
- Укупан број специјалистичких прегледа бележи колебање у распону од 10.433 прегледа 2021. године до 19.870 прегледа 2020. године.

2. *Служба опште хирургије*

- У Служби опште хирургије Опште болнице Књажевац током 2023.године је остварено 1.311 исписаних пацијента са 6.729 дана хоспитализације. Укупан број постеља опште хирургије је 40 са просечном дужином лечења од 5,1 дана, са просечном заузетошћу постеља од 46,1%, са 32,8 пацијената по 1 болесничкој постељи, са 5 постеља по 1 лекару специјалисти и са 1,1 болесничком постељом по здравственом раднику са средњом и/или вишом

стручном спремом. Укупан број остварених специјалистичких прегледа био је 16.856 у 2023.години.

- Укупан број *исписаних пацијената* у посматраном периоду од 2019. до 2023.године у ОБ Књажевац прати препознате потребе и у константном је колебању. Креће се од 1.335 пацијента 2019.године до 914 исписана болесника 2020.године.
- Укупан број *болесничких дана* је у константном колебању и креће се од 7.707 дана лечења у 2019.години до 5.086 дана 2020.године.
- Просечна дужина лечења је у смањењу и креће се од 5,8 дан лечења 2019.године до 4,8 дана лечења 2022.године.
- Просечна заузетост постеља је у константном колебању са тенденцијом раста и креће се од 52,8% 2019.године, до 34,8% 2020.године. Константно је и колебање броја пацијената по једној болесничкој постељи и креће се од 33,4 пацијената по једној болесничкој постељи 2019.године до 22,9 (2020.године).
- Укупан број болесничких постеља по једној лекару има тренд константног колебања од 4 (2021.године) до 6,7 (2019.године). Број постеља по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом је са осцилацијама, око 1,1 постеље.
- Укупан број специјалистичких прегледа бележи смањење од 2019. до 2020.године, у распону од 16.919 прегледа 2019.године до 12.610 прегледа 2020.године, а у порасту је од 2021.године (14.035).

3. Служба педијатрије

- У Служби педијатрије Опште болнице Књажевац током 2023.године је остварено 324 исписаних пацијената са 882 дана хоспитализације. Укупан број постеља педијатрије је 10, са просечном дужином лечења од 2,7 дана, са просечном заузетостију постеља од 24,2%, са 32,4 пацијената по 1 болесничкој постељи, са 5 постеља по 1 лекару специјалисти, са 1,4 болесничких постеља по здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом.
- Укупан број *исписаних пацијената* у посматраном периоду од 2019. до 2023.године у ОБ Књажевац прати препознате потребе и са константним колебањем са трендом смањења од 2019.године (297 пацијента) до 2021. (157 исписаних болесника) и повећавања до 2023.године (324 исписаних).
- Укупан број *болесничких дана* се креће од 932 дана лечења у 2019.години до 500 дана 2021.године.
- Просечна дужина лечења је у константном колебању од 3,3 дана лечења 2021.године до 2,7 дана лечења 2023.године.

- Просечна заузетост постеља је у смањењу и кретала се од 25,5% 2019.године до 13,7% (2021.године), са даљим порастом од 2022.године (24,6%).
- Број пацијената по једној болесничкој постељи је у сталном колебању, у распону од 32,4 (2023.године) до 15,7 пацијента (2021.године). Овакав тренд одговара чињеници да је општина Књажевац са најраније започетом и најдубље одмаклом демографском депопулацијом и транзицијом фертилитета, која се одликује малим стопама рађања и смањењем укупне популације уз најинтензивније смањење укупног броја деце.
- Укупан број болесничких постеља по једном лекару је устаљен од 2020. године (5 постеља), са колебањем броја постеља од 1,4 до 1,6 постеља по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом.

4. Служба гинекологије и акушерства

- У Служби гинекологије и акушерства Опште болнице Књажевац током 2023.године је остварено 409 исписаних пацијента са 1.501 дана хоспитализације. Укупан број постеља гинекологије и акушерства је 20, са просечном дужином лечења од 3,7 дана, са просечном заузетошћу постеља од 20,6%, са 20,5 пацијената по 1 болесничкој постељи, са 4 постеље по 1 лекару специјалисти, са 1,3 болесничке постеље по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом.
- Укупан број *исписаних пацијената* у посматраном периоду од 2019. до 2023.године у ОБ Књажевац прати препознате потребе и у сталном је колебању. Креће се од 541 пацијента 2019.године до 353 исписана болесника 2021.године.
- Укупан број *болесничких дана* се креће од 2.149 дана лечења у 2019.години до 1.302 дана 2022.године.
- Просечна дужина лечења је у константном колебању од 4,4 дана лечења 2020.године до 3,6 дан лечења 2022.године.
- Просечна заузетост постеља је у константном смањењу и кретала се од 29,4% 2019. године до само 17,8% 2022. године. Овакав ниво просечне заузетости блесничких постеља одговара тренутној демографској слици општине Књажевац која се одликује најраније започетом и најдубље одмаклом демографском депопулацијом, односно, смањењем укупне популације уз смањење укупног броја жена, са једне стране и са друге стране смањењем рађања жена фертилног периода. Број пацијената по једној болесничкој постељи се креће од 27,1 пацијента 2019.године до 17,7 пацијената 2021.године.

- Укупан број болесничких постеља по једном лекару је 4 постеље у посматраном периоду, док је број постеља по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом устаљене вредности (1,3).

ОКРУГ ЗАЈЕЧАР

1. Служба интерне медицине

- На простору округа Зајечар, просечна дужина лечења је значајно дужа у ОБ Књажевац у односу на ОБ Зајечар и то у просеку за 1,4 дана.
- Просечна заузетост интернистичких постеља је већа у ОБ Зајечар 2019.године, а у осталим годинама је већа у ОБ Књажевац.
- Број пацијената по 1 болесничкој постељи у посматраном периоду је прве три године већи у ОБ Зајечар, а 2022.и 2023.године у ОБ Књажевац.
- Укупан број постеља по 1 лекару је већи у ОБ Књажевац, као и број постеља по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом.
- Укупан број специјалистичких прегледа је већи у ОБ Зајечар и са трендом смањења у, а са колебањем у ОБ Књажевац.

2. Служба опште хирургије са дечјом хирургијом

- На простору округа Зајечар, просечна дужина лечења је већа у ОБ Зајечар у односу на ОБ Књажевац и то у просеку за 1,5 дана.
- У периоду од 2019. до 2023.године просечна заузетост хируршких постеља је већа у ОБ Књажевац.
- Број пацијената по 1 болесничкој постељи је већи у ОБ Књажевац.
- Укупан број постеља по 1 лекару је већи у ОБ Књажевац у првој години посматраног периода, а у ОБ Зајечар у остатку периода. Број постеља по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом је у прве три године периода већи у ОБ Књажевац.
- Укупан број специјалистичких прегледа је у опадању у ОБ Зајечар све до 2021.године, а од 2022.године је у порасту. У ОБ Књажевац укупан број специјалистичких прегледа је у колебању и већи у односу на ОБ Зајечар.

3. Служба педијатрије

- На простору округа Зајечар, просечна дужина лечења је просечно за 1,7 дана већа у ОБ Зајечар у односу на ОБ Књажевац.
- Просечна заузетост педијатријских постеља је већа у ОБ Зајечар осим 2020. године.
- Број пацијената по 1 болесничкој постељи је значајно већи у ОБ Зајечар 2019. и 2021. године, а у осталим годинама у ОБ Књажевац.

- Укупан број постеља по 1 лекару је константан, као и број постеља по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом, и већи у ОБ Књажевац.

4. Служба гинекологије и акушерства

- На простору округа Зајечар, просечна дужина лечења је уједначена.
- Једино је 2020.године просечна заузетост гинеколошко-акушерских постеља већа у ОБ Књажевац у односу на ОБ Зајечар. Током преосталих година посматраног периода, просечна заузетост постеља је већа у ОБ Зајечар.
- Број пацијената по 1 болесничкој постељи је значајно већи у ОБ Зајечар.
- Укупан број постеља по 1 лекару, као и број постеља по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом је већи у ОБ Зајечар у односу на ОБ Књажевац.

СПЕЦИЈАЛНА БОЛНИЦА ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈУ „ГАМЗИГРАД“

- У Специјалној болници „Гамзиград“ током 2023.године је остварено 2.898 исписаних пацијент са 50.844 дана хоспитализације. Укупан број постеља из плана мреже је 100, са просечном дужином лечења од 17,5 дана, са просечном заузетости постеља од 65,7%, са 13,7 пацијената по 1 болесничкој постељи, са 26,5 постеља по 1 лекару специјалисти и са 3,5 болесничке постеље по здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом.
- Укупан број *исписаних пацијената* у посматраном периоду од 2019. до 2023.године прати препознате потребе и у сталном је колебању, од 2.391 (2021.године) на 3.622 исписаних болесника (2019.године).
- Укупан број *болесничких дана* се креће од 39.540 дана лечења у 2021.години до 62.324 дана 2019.године.
- Просечна дужина лечења је у колебању од 18,7 дана (2020.године) до 16 дана (2022.године).
- Просечна заузетост постеља је у колебању и кретала се од 80,5% 2019.године до 51,1% (2021.године). Број пацијената по једној болесничкој постељи је у колебању, од 17,1 (2019.) до 11,3 (2021.). Укупан број болесничких постеља по једном лекару је у порасту од 2020.године и до краја посматраног периода износи 26,5, док је број постеља по 1 здравственом раднику са средњом и/или вишом стручном спремом у константном колебању.

ЗАКЉУЧАК СА ПРЕДЛОГОМ МЕРА

1. Основне одлике простора

Изражена депопулација карактерише простор округа Зајечар. Константни тренд смањења укупног броја живорођене деце и интензивни миграциони процеси превасходно код млађих популационих група, условљавају одступања у односу на показатеље оптерећености медицинских радника секундарне здравствене заштите болесничким постелјама, у односу на број исписаних болесника, у односу на број болесничких дана, на просечну дужину лечења и на компаративне показатеље рада здравствених установа по нивоима здравствене делатности.

2. Проблеми у раду

Поставља се питање начина извештавања општих болница (евиденције и израде извештаја), као и питање потребе прилагођавања званичних образаца за израду извештаја са новинама насталим током реформе система здравствене заштите. Са друге стране, значајно је усагласити све врсте евиденција и извештавања, како би се добиле што квалитетније информације.

3. Предлог мера

3.1. У наредном периоду је неопходно израдити дугорочне и краткорочне кадровске планове за све здравствене установе, како би се благовремено обезбедио одговарајући законом и подзаконским актима прописани број извршиоца и благовремена замена лекара специјалиста одговарјуће специјалности који одлазе у пензију. Једино на тај начин је могуће обезбедити прописани број лекара специјалиста у укупном броју лекара који је у претходном периоду поремећен, а најизраженији је у ОБ Књажевац.

3.2. Такође је потребно израдити дугорочне и краткорочне планове развоја здравствене установе у коме би се прецизирало: укупан број радника одређеног образовног профила који у наведеном периоду одлазе у пензију, уз обезбеђење прописаног броја лекара на специјализацији из одређене гране медицине како би благовремено заменили запослене који одлазе у пензију; замена здравствених радника са средњом стручном спремом здравственим радницима са вишом стручном спремом, како би се задовољио прописани однос (који је нарушен у свим општим болницама округа Зајечар, а превасходно у ОБ Зајечар); укупан број нездравствених

радника је мањи од прописаног Правилником, те га треба у наредном периоду ускладити са подзаконским актима; закође је неопходно размотрити чињеницу да укупан број немедицинских радника треба ускладити и са специфичностима организације рада саме опште болнице, јер постоје одступања у организацији рада и одржавања болница павиљонског типа и болница централног типа.

3.3. Неопходно је израдити детаљнију анализу разлога великих одступања у просечној дужини лечења између појединих служби у општим болницама округа Зајечар.

3.4. Неопходно је у наредном периоду вршити континуирано истраживање квалитета и ефикасности болничке здравствене заштите, уз поштовање свих релевантних детерминишућих фактора који условљавају врсту, обим, интензитет и квалитет предложених мера усклађивања са прописаним нормативима и препознатим потребама. Оваква истраживања су значајан основ за препознавање и имплементацију конкретних мера и акција у реформи система здравствених установа.

3.5. Неопходно је континуирано праћење функционисања система здравствене заштите како би се ускладио и прилагодио друштвеном развоју, кретањима популационих потенцијала простора и препознатим потребама становништва за здравственом заштитом, а као основ за дефинисање циљева реформе система здравствене заштите. Све детектоване неусаглашености са стандардима условљаваће потребу стриктније имплементације стандарда у планове рада општих болница за наредни период.

3.6. Велика одступања у показатељима рада секундарне здравствене заштите, током 2020. и 2021. године, условљена су пандемијом COVID-19 изазваном вирусом SARS-CoV-2, односно прерасподелом кадрова и променом у организацији рада општих болница.

Начелник Центра

Др Јасмина Радосављевић

ДИРЕКТОР ЗАВОДА

Слађана Ристић